

De gezondheidszorg kan nu al efficiënter

Patrik Vankrunkelsven
Directeur Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine (Cebam).

In de federale korf blijft er niet veel over om te besparen. Gezondheidszorg is een logisch doelwit, ook al komt dat onwennig over. Niemand bekibbelt graag op gezondheid. Maar is méér sowieso beter? Is de groeinorm boven op de inflatie een zegen of een vloek? De argumentatie pro is dat een ouder wordende bevolking meer uitgaven genereert en dat een performantere geneeskunde meer uitgaven vereist.

De groeinorm maakt ons ook lui. Al jaren pleit de overheid voor efficiëntiewinst. Dat hoeft niet gepaard te gaan met verlies aan gezondheid. Integendeel, heel wat 'gezondheidszorg' heeft nadelige gevolgen of is zelfs overbodig. We kennen de terreinen waar er overconsumptie bestaat en het bewijs is er dat dit niets opbrengt voor de gezondheid. Toch gebeurt er nauwelijks iets op dat vlak. Ik vond amper één ingreep waarvoor de uitgaven permanent dalen: het nodeloos weghalen van de kniemeniscus op oude leeftijd. *Pano* had het onlangs over rugoperaties en 'ruggenprikken'. In mijn eigen arrondissement, Turnhout, gebeuren die prikken vier maal vaker dan elders. Patiënten met chronische rugpijn belanden hier even makkelijk op de behandeltafel als ikzelf 60 jaar geleden, toen ik in de lokale polikliniek met mijn vriendjes op een rij één na één onze amandelen weggeknipt zagen. In beide gevallen zinloze geneeskunde, maar die ons toen toch tenminste een ijsje opleverde.

In de gegevensbank van het Riziv vind je tal van voorbeelden over de extreme variaties van ingrepen: dubbel zoveel echocardiografie in sommige regio's, tot vijfmaal zoveel schouderoperaties in bepaalde arrondissementen. Onschuldig is dat allemaal niet. België staat qua beeldvorming aan de Europese top. Bij CT-scans kun je aannemen dat die jaarlijks een extra van 258 fatale kankers opleveren. In Nederland gebeuren er bijna de helft minder. Het kan dus met minder, en met minder bijkomende schade. In plaats van een politiek interessant maar demagogisch gevecht te voeren voor het behoud van de groeinorm, zou een verantwoordelijke overheid haar bevolking beter beschermen tegen die overbodige en vaak schadelijke overconsumptie.

In een opiniestuk verwijst Walter Zinzen naar Duitsland en pleit hij voor herfederalisering. Maar Duitsland is net een voorbeeld waar het federale niveau niet veel over de gezondheidszorg te zeggen heeft. Er is een algemeen kader waarbinnen de *Länder* alle ruimte hebben om de zorg te organiseren. Ook Finland, Zweden en

Denemarken werken met een sterke, helder vastgelegde decentralisatie en organiseren hun zorg doorgaans goedkoper en efficiënter dan ons land.

Sowieso kun je ook zonder een tweederdemeerderheid de gezondheidszorg in ons land minder chaotisch maken. Je kunt vasthouden aan één federaal solidariteitskader (solidaire financiering, één nomenclatuur), maar met een heldere regionale budgetverantwoordelijkheid. De N-VA, die nog geen letter staatshervorming realiseerde, heeft ongetwijfeld een gedetailleerd plan achter de hand, maar gezondheidszorg is voor haar nooit een politieke prioriteit geweest. Een staatshervorming die leidt tot een betere werking van België en Vlaanderen wel?